

»Tako fine hlače! — Pa jih resne marate?«

»Ne, ne maram jih!«

»Škoda, škoda!« je obžaloval gospod mojster, zmajal z glavo, pogledoval me sočutno in pomilovalno. Skozi naočnike in oči sem videl in bral njegove skrite misli: »Je li mož pri pameti? Takih hlač, po najnovejši in najmodernejši fasoni, se brani!«

Zmajeval je z glavo zamišljeno, otožno, kakor bi imel škodo on, ne jaz. Poltiho, nekako bolj zase kakor zame, je menil: »Ko bi bili prej povedali, da modernih hlač ne marate! Takele staromoderne bi bile približno za polovico cenejše.«

Ver-an :

Slutnja.

*Pod klancem, nad klancem,
povsod je vse belo
in sonce veselo
rajša v nebo ...*

*Osiplje se cvetje
v radostno petje
in v zlato se dalje
sonce gubi.*

*Potem pa vse čaka,
čaka nečesa,
a duša, oj duša,
se rahlo boji.*

Marija Kmetova:

Kako se odpravljaš v šolo.

Čudno vprašanje, pa kaj lahek odgovor: vstanem čim bolj pozno, da je le še nekaj minut časa za oblačenje, umiti se kar ni treba vsak dan — ali pa le malo roke in — bodi še nos! — pa naglo in stoje popiti zajtrk, brž zgrabiti knjige, peresnika že kar ni treba, ga bo že kdo posodil — in hajdi v šolo! Seveda, spodaj pri vratih se spomnim, da sem kaj pozabil ali pozabila, pa naglo nazaj in premečem vse knjige, pa loputam z vrati sem in tja, pa vpijem, kje je zvezek, kje ta in ta knjiga — in se jezim in hudujem na brate in sestre ali tudi na starše in služkinjo, kaj da počenjajo z mojimi stvarmi in zakaj jih založijo — no — in če ne najdem, se malo razjokam, v solzah, pri čemer si obraz še bolj razmažem, sfrčim, ne samo

zdrevim — iz stanovanja, pustim vrata odprta, ne rečem ne z Bogom ne adijo, zavpijem kvečjemu kakemu bratu ali kaki sestri »Pojdi se solit« — in poln jeze in slabe volje tečem po cestah, stopam v luže in kupe blata, se zaletavam ob ljudi, ne vidim nikogar, ki bi ga bilo treba pozdraviti, se komaj izogibam vozovom, treščim v kakega majhnega otroka, da ga skoraj poderam na tla, se s kom sprickam, ki me zato ošteva, pa se nenadoma zagledam v kak — zame — zanimiv predmet. Pa obstanem, opazujem in pozabim, kam da grem. Nenadoma, ko glas z onega sveta, zaslišim, kako bije ura in se spomnim — oj groza! — da moram biti ob tej uri že v šoli! Stečem na nos na vrat, lopnem skozi šolska

vrata, treščim vrhnjo obleko s sebe, odprem vrata v svoj razred — že molijo — joj — obstanem in komaj sopem, srce mi bije gor do vratu, v

glavi mi šumi, kaj bo zdaj! Pa kaj — saj se lahko zlažem! In se zlažem, da je kdo bolan doma, da je bilo doma dosti dela, da je bilo treba še prej v trgovino, da je bila kaka nezgoda na cesti — in tako dalje — ej, dosti je izgovorov in izgovor je vsak dober — naj ga pes prinese na repu! — pa je. In tako ves obložen z naglico od doma, z nejevoljo in slabo voljo v sebi, z lažmi prevlečen od vrha do tal sedem v klop in spočetka sploh nič ne vem, kaj se godi krog mene, kaj pri šolski tabli. In če pride vprašanje do mene, mi le z največjo težavo najde pot do možganov, in domače naloge sploh ne najdem, ker je ostal zvezek doma. Takole je — pa konec —. Takole se odpravljaš v šolo. Prava reč! Saj vse mine in ima vse svoj konec, pa ga ima tudi šolski pouk in potem smo zopet prosti, pa hajdi domov, pa tekat okoli, pa smeh in igra in tračala. —

Ali je pa vse tole prav?

To je pa drugo vprašanje! Skoraj bi rekli, da ni prav. In zares ni. Na vsak način naglica ni nič prida. In pravimo, da »naj človek počasi hiti«. Kako se naj torej odpravljamo v šolo? Takole, mislim, bo najbolj prav: V šolo se prav za prav odpravljamo že prejšnji dan. Ko prideš iz šole, se malo odpočij. Pojdi na vrt, ali sedi v sobi in vzemi kako čtivo, ali se razgovarjaj z brati in sestrami, seveda ne s pestmi in nogami! Čez kako uro ali dve uri se spomni, da je jutri tudi šola. Seveda, neprijetna je ta misel, a kar je — je. Vem, da globoko zavzdihneš, a nič ne pomaga — dolžnost je dolžnost. Stopi do svojih šolskih knjig in — čeprav ti smrdijo — jih vzemi v roko, deni urnik predse in pomisli. Ali imaš kaj naloge in katere? Pregledaš vse knjige po vrsti, ne le tistih za prihodnji dan, in se učiš. Pri tem ne kliči vseh ljudi, ki so ti na razpolago, na pomoč, ampak pomisli po svoji pameti. Saj ni v šoli ničesar, kar ne bi bilo primerno za tvojo pamet. Saj so vsi predmeti odmerjeni tako, da so prav prave mere za tvoje možgane. In nič nikar ne hiti! Pa tudi časa ne zapravljaj. Kako je to? Tako, da misliš samo na tisti predmet, ki se z njim baviš, in ne iščeš raztresenosti nalašč okoli. Zamisli se v to, da si zdajle ko uprežen konj, da moraš in moraš speljati ta in ta voz naprej po cesti, pa čeprav je še tako navkreber, pa čeprav je še tak hud klanec. Nič ne pomaga — treba je in mora se! Pa premišljaj, razvozlavaj hude vozle, teri trde orehe, čeprav močno poka in se ne daj motiti od ničesar in nikogar. Če te med učenjem odpokličejo k čem drugem, nikar nič ne godrnjaj. Stori tudi tisto, pa mirno in brez zafrkacij. Če vse mirno odpravljaš, bo vse prej končano in bo tudi za učenje še dovolj časa. Polagoma odpravljaš predmet za predmetom. Naloge piši počasi. Nikar ne čečkaj. Prvič tega ne dovolijo v šoli, drugič pa sčečkana domača naloga zares ni nič lepa. Kaj bi na primer rekel ti, če bi ti kdo prinesel »sčečkano« jed? Na primer juho — da ne bi bila nič kuhana, nič osoljena in bi bila sama voda? Ali kruh — nič pečen? Ali obleka — le napol sešita; čevlji, da bi viselo od njih? Take »sčečkarije« ne mara nihče, pa bodisi, da je to naloga za v šolo ali pa kaj takega, kar ima človek vsak dan v rabi. Mimo tega tudi ni vljudno, dati kaj iz rok, kar je napol narejeno, kar je kar »zmašeno« in je »ko sračje gnezdo«. Brez vljudnosti pa ne prideš v življenju nikamor. Povsod zahtevajo svoj »dober dan« pa »z

